

ke tov. Permé je izzvenelo v topel apel, naj zamudniki takoj poravnajo zaostalo članarino, ker ni samo predvsem treba, da društvo poravnava svoje obveznosti pri poverjeništvu UJU v Ljubljani, temveč se mora tudi novoizvoljenemu odboru izročiti vse v redu. — Člani so se odzvali vabilu. Sklenilo se je, da plača vsak član razen obvezne članarine 20 K letnih za upravo domačega društva. — Izvoljena pregledovalca računov tov. Majcen in Črnko sta našla iste v redu in dala blaginčarki absolutorij. — Na predlog tov. predsednice se sklene, naj se pošlita zakonskim parom, ki ne dobivajo vsak za se naših glasnikov, namesto »Zvonček« »Narodna Prosveta«. Diferenca se doplača. Nadalje se sklene na predlog tov. Lasbacher da pristona društvo k čerkovnemu grometu. Sedaj je sledila volitev novega odbora. Izvoljeni so soglasno. Predsednik: Albin Spreitz, nadučitelj v Zg. Sv. Kungoti, podpredsednica: Marija Godec, učiteljica v Limbušu, tajnik: Radovan Jant, učitelj v Zg. Sv. Kungoti, namestnik tajnika: Faniča Novak, učiteljica v Selnici ob Dr., blaginčarka: Minka Punčuh, učiteljica v Svečini, odborniki: Lasbacher Jožef, nadučitelj v Rušah, Vanhnik Mihael, nadučitelj v Hočah, Konečnik Franciška, učiteljica ob Selnici ob Dr. — Referentom novih društvenih pravil za prihodnje zborovanje je izvoljen tov. Radoslav Knaflič v Radvanju. — Sledilo je predavanje tov. Klemenčiča. »Sedanje stanje zemljepisne metode«. Tov. Klemenčič nam je izčrpano predložil v krasno zasnovanem govoru običajno postopanje v zemljepisnem pouku, zavrnil staro sistematično metodo ter naštel moderne metode za ta velevažen predmet. Predaleč bi nehajalo na tem mestu naštevati vse moderne struje v tem pouku, ki sta jih akcentirala znanost in praksa. Za svoje predavanje je žel zasluzeno zahvalo. Ogledal se je na to naš nadzornik Lichtenwallner k besedi, ki je iz svojega bogatega znanja nam podal suplemenat za naštevaniem priznanih modernih virov za uspešni pouk v tem velevažnem predmetu. — Izvolil se je na to stalni odbor za sestavo podrobnih učnih načrtov iz zemljepisa in zgodovine v katerem so tovariši: Pučeljek Miroslav, Lasbacher Jožef, Klemenčič, Pirkmaier Franc in Spreitz Albin. Gospod nadzornik se je javil pripravljeneča, da nam pri prihodnjem zborovanju, ki se vrši 1. četrtek meseca marca, t. i. 3. III., poda smernice za sestavo podrobnih učnih načrtov iz zemljepisa in zgodovine. Pevovodnik društva je enoglasno izvoljen tov. Mirko Vanda iz Sv. Mariete ob P. — K točki slučajnosti se sklene na predlog tov. Mar. Godec vprati naše poverjeništvu UJU v Ljubljani, kaj je sklenilo v smislu resolucije, da se odpravi krivica ki jo trpe omožene učiteljice pri izplačilu dražinskih doklade. — Sklepčno se zahvali za iskrenimi besedami tov. Lesiak, bivši predsednik tov. Mar. Godec v imenu občnega zbora za izvrstno in požrtvovalno vodstvo društva v minulnem društvenem letu.

Učiteljsko društvo za Prekmurje je zborovalo dne 8. januarja t. l. v Murski Soboti. Kljub slabemu vremenu se je zbralo nad polovico članov. Tov. predsednik pristočno pozdravi navzoče, želeč jim vsi srečo v novem letu, posebej pa častita tovarišici Prelogovi, ki se je poročila. Pozdravi tudi tov. Titana, ki je pristopil k društvu. Nato preide k dnevnemu redu. Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri. Tov. predsednik poda istočno poročilo. Govori o društvu, ki se je v minulnem letu tako lepo razvijalo in more pokazati tudi dosti uspehov. Posebno priporoča vsem članom potrpljenje in medsebojno strpnost. Ker se hoče zahvaliti še za nadaljno predsedništvo, se mu izreče zaupnica in se ga naprosi, naj ostane še nadalje društveni predsednik. Na vrsto pride tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je imelo društveno delovanje dosti uspeha. Žal, da se vprašanje šol, zemlje še ni razrešilo in da je ostalo s šolskim svetom vse pri starem. Društvo je imelo v preteklem letu šest zborovanj. V začetku je štelo 35 članov. Število je vedno naraščalo in taško šteje sedaj 98 članov, na kar smo lahko ponosni. Nato se zahvali tovariš predsednik društvenemu tajniku, nakar poda blaginčarka tov. Prelogova blaginjsko poročilo, ki se v zveze z zahvalo na znanje. Računi se izročijo pregledovalcem. Volitve novega odbora se izvršijo na podlagi društvenih pravil, ki so izšla 2. dec. v »Učit. Tovarišu«. Glasuje se s listki. Navzočih je bilo 53 članov. Štetje glasov, ki so izvršili skrutinorij, je pokazalo, da so bili izvoljeni odborniki: Jurko, Požegar, Sadar, Prelogova, Cepundar Titan, namestnikom pa Antauer, Seči, Deškovič. Izvolitev sprejmejo vsi. 4. točka dnevnega reda je bilo predavanje, ki ga je objubil tov. Sadar. Ker pa je pričakovati, da bo prihodnji učiteljski večer, se predavanje odloži. Med slučajnostmi se oglasita k besedi tov. Titan in Komžar, ki protestirata, da se v »Učit. Tovarišu« v nekem dopisu iz Prekmurja napada prekmurske tovariše popolnoma neosnovano. Sklene se, da naj uredni-

štvo pošlje vsak dopis najprej v odobrenje društvenemu odboru, da ne bo prišlo do nesoglasja. Sprejme se nekatere predloge tovariša Engelsbergerja glede nepravilnosti, da se je 9 otrok iz obč. Selo dalo v drugo šolo mesto v domačo v Pokovcih. V šolski svet naj se takoj sprejmejo 4 zastopniki našega učiteljstva. Poverjeništvu UJU v Ljubljani naj dela na to, da se bodo tudi omoženim učiteljcem izplačevali polne doklade. O. predsednik se zahvali navzočim in zaključil zborovanje. Po zborovanju se je vršila seja novega odbora. Predsedništvo, tajništvo in blaginjštvu obdržijo stari odborniki, podpredsednikom je izvoljen tov. Titan, tov. namest. tov. Deškovič, blagin. namest. tov. Antauer, odborniki so: tov. Jurko, Sadar, Seči in pregledovalca računov tov. Korže in Preininger. Vsak član naj prispeva poleg članarine še 10 K za društvene potrebe. Prihodnje zborovanje se vrši na dan 5. marca t. l. v Murski Soboti. Tajnik.

Kronika.

Slovenske šole v Ameriki. V nekaterih krajih Združenih držav je število slovenskih rodbin tako naraslo, da si ustanavljajo Slovenci svoje šole s slovenskim učnim jezikom. Veliko šolsko poslopje so otvorili že leta 1913. v Clevelandu. Poučuje 11 učiteljskih moči v 11 razredih. Učencov je vpisanih vsako leto okrog 1000.

Iz Francije. V odgovor na preganjanja in prepovedi francoskega ministra prosvete je francosko učiteljstvo razpustilo vse posamezne sindikate in se združilo v enotno organizacijo pod imenom »Syndicat national des instituteurs et institutrices de France et des Colonies«. Tako je odvzeta ministrstvu možnost, da bi se maščevalo nad posameznimi majhnimi učiteljskimi skupinami, ker odslej računati na eno edino, močno učiteljsko organizacijo. Zaradi prepovedi, ki zabranjuje učiteljstvu sindikalno združevanje, se je sklenilo izzvati pravorek sodišča, ker se ta pravica ne krati drugim javnim nameščencem.

Telesna vzgoja v Franciji. Senat je odobrila v proštem juliju zakonski načrt, ki določuje, da se dečki morajo vaditi v telovadbi od svojega šestega leta naprej. Tudi za deklice je telovadba obvezna v ljudskih in tudi višjih šolah. Za podelitev vsake javne službe je potrebna predložitev izpričevala iz telovadnega pouka. Od 16. leta naprej bodo vsi mladeniči vojaško izobrazbo. Evo nam uspehov politike vojne in tel sledočega »večnega« miru med narodi!

Na Francoskem je bilo uničenih tokosov vojne 6445 šolskih poslopij, od katerih pa so nekatera že nanovo postavljena po prizadovanju ameriškega društva »French Restoration Fund«.

Učiteljska kriza na Angleskem. Tudi v Angliji se stalno zmanjšuje število učiteljskih moči. V 1917. letu je službovalo 166.476 učiteljev in učiteljic, v 1918. letu je znašal upadek 664, v 1919. pa nadaljnih 1988 učnih moči. Skupno število na Angleskem službojočega učiteljstva je 163.824, ki pa oddaleč ne zadostuje realnim potrebam. Največje nacionalno učiteljsko združenje je »National Union of Teachers«, ki ima 111.877 članov.

Učiteljske plače v Belgiji. Zakon iz leta 1919. določa za ljudskošolsko učiteljstvo sledeče prejemke: Minimum dohodkov za učitelje 3000 Fr., za učiteljice 2600 Fr., Stanarina za kraje, ki imajo 5000 prebivalcev 200 Fr., do 40.000 prebivalcev 300 Fr., do 100.000 prebivalcev 400 Fr., nad 100.000 preb. 500 Fr. Dvojno stanarino dobe učitelji - poročenec, vdovci in vdove z otroki in šolski voditelji. Poviški službenih let so urejeni tako: deset letnih poviškov po 100 Fr., več 10 poviškov vsako drugo leto v znesku 150 Fr. do končne vsote 2500 Fr. Za učiteljice znašajo ti poviški 80, oziir. 120 Fr. in dosežejo končno vsoto 2000 Fr. Voditeljske doklade so 100 Fr. za vsak razred in za šole z več kot petimi razredi. Najvišja vsota je 600 Fr.

Šola v Nemški Avstriji. Nemška Avstrija nima še ustvarjenega novega zakona konstitucije. Vsaka stranaka ljudskega zastopstva je pripravila poseben načrt šolskega zakona. Krščanski socialci hočejo, da šolstvo upravlja deželna uprava. Država naj bi z zakoni določila temeljne obrise ljud. in sred. šolstva, toda z nadzorstvom in upravo šol, z učit. in njegovim gnotnim stanjem naj bi se pečala edino le dežela. Vsenemci bi hoteli, da ima pri šolstvu odločati le država in sicer tudi v najmanjših podrobnostih. Isto zahtevo imajo tudi socialisti, ki poudarjajo posebno še potrebo, da se cerkev loči od države in tudi od šole. Vsakdo naj bi užival v vsakem oziru popolno svobodo. Učiteljstvo pa zahteva, naj prevzame vse šolstvo edino le država.

Šolstvo v Palestini. Danes imajo v Palestini 128 učilnic s hebrejščino kot učnim jezikom. Vseh šolarjev in študentov je 12.740, učiteljev in profesorjev pa 564. Zionistovski učni upravni so podrejene naslednje šole: 8 gimnazij, 48 ljudskih šol, 4 glasbene in umetniške učilnice ter 36 preskrbovalnic. Proračun za zionistovske šole znaša 103.000 funtov, od katerega krije prebivalstvo samo 10 odstotkov.

Iz Jugoslavije.

Na uvodnem mestu današnjega lista prinašamo razsodbo ljubljanskega okrajnega sodišča v zadevi tožbe Narteta Velikonie proti našemu listu, ker smo v

štev. 34. lanskega letnika priobčili uvodnik »Epoemerae vulgatae«, v katerem smo po zaslužnosti ožigosali Verstovškove šolske nadzornike in s katerim člankom se je čutil hudo užaljenega konceptni uradnik na višem šolskem svetu, znani Narte Velikonja. Verstovškovih »enodnevnica« ni več, kar le spričuje, kako na mestu je bil takratni naš uvodnik.

Nova naredba o reorganizaciji višjega šolskega sveta. Iz Beograda poročajo: Od prestolonaslednika podpisana uredba o ustroju višjega šolskega sveta za področje ljubljanske deželne vlade stoji še tekom tega tedna v veljavo in ostane v veljavi, dokler ne bo sprejet enoten šolski zakon za celo državo. Sedava višjega šolskega sveta bo sledeča: Predsednik in podpredsednik ki jih imenuje minister prosvete, prvega izmed profesorjev drugega izmed ljudskošolskih učiteljev, eden ali dva upravna referenta-pravnika, višji šolski nadzorniki po dva zastopnika veroučiteljev, dva zastopnika srednješolskih, trije zastopniki ljudskošolskih učiteljev, eden zdravnik, eden zastopnik starišev, eden zastopnik kmetistva in eden zastopnik poverjeništvu za socialno skrb. Učiteljski zastopniki so voljeni od tom direktnih tainih volitev v dveh skupinah, srednješolski in ljudskošolski. Zastopnike veroučiteljev postavlja mariborski in ljubljanski škof, zastopnika starišev mesto Ljubljana, ostale zastopnike na poverjeništvu, odnosno zdravstveni odsek. Poslovna doba viš. šol. sveta traja dve leti in prične s 1. februarjem t. l. Poslovna doba sedanega viš. šol. sveta preneha z 31. januarjem.

Izprememba v glavnem odboru UJU v Beogradu. »Narodna Prosveta« poroča v svoji 4. številki z dne 14. t. m. sledeče: »Izvršni Odbor Udruženja Jugoslov. Učiteljstva« uvažilo je ostavku na predsedniški položaj dosadaniem predsedniku g. Čedi Todoroviču i odlučio da podpredsednik Odbora g. M. V. Popović, koji inače od poduzet vremena otpravlja predsedničku dužnost, vrši tu dužnost i dalje dok širi Glavni Odbor ne bude izvršio izbor novog predsednika.

Nova nadzornika. Minister prosvete je imenoval okrajnim šolskim nadzornikom za litijski okraj tov. Ivana Bezeliaka, nadučitelja v Zalni za cerkniško-lozaški okraj na tov. Mihaela Kabaia, nadučitelja v Bežuniah pri Cerknici.

Svetosavski praznik. Danes praznuje srbski del našega naroda spomin svojega največjega prosvetitelja — sv. Save. Koder biva srbski rod, se na današnji dan spominja moža, ki je s svojim delom položil temelj srbski veličini in ž njo vred sedani Jugoslaviji. Po vseh pravoslavni cerkvah se vrše na današnji dan službe božje v proslavo sv. Save, po vseh srbskih šolah se predava mladini o življenju in delovanju moža — ustanovitelja srbske pismenosti. Bilo bi zelo na mestu, da bi imele tudi slovenske šole v bodoče podobne slovesnosti na praznik sv. Save. Velik korak bi bil to do popolnivanja našega ujedinenja, ki naj se proučira z neutrudljivo vztrajnostjo pri mladini v prvi vrsti. Upamo, da bodo do drugega leta naše šolske oblasti izdale potrebno naredbo, na podlagi katere bodo mo praznovali skupno s svojimi jugoslovanskimi brati ta velenomebni dan, saj smemo prištevati sv. Savo največjim možem ki so kedaj živeli in delovali na slovenskem tugu.

Na skupščini bosanskega učiteljstva v Sarajevu dne 12. pret. meseca je bila med drugim sprejeta tudi sledeča resolucija: »Skupština upravlja apel na zem. vladu, da u koristi stručno unapređivanja učiteljstva čim prije preliminira u prosvetni budžet listove »Učitelje«, »Napredak« i »Učiteljski Tovariš« za svaku državnu školu i učini shodne korake da slično postupe i sve političke opštine za sve škole, koje se izdržavaju iz njihovih sredstava. Isti apel upravljamo i na sve javne knjižnice i čitaonice.«

Narodna Prosveta prinaša v svoji zadnji številki prevod članka »Naše Udruženje« ki smo ga bili objavili v 3. številki letošnjega »Tovariša« iz pesna tov. Rudolfa Dostala. V ravnosti številki ima bratski srbski list dašje poročilo o zadnjem zborovanju »Društva slovenskih učiteljev«: tudi omenia prerano smrt tov. Armija Gradišnika ter trpljenje slovenskega učiteljstva na Koroškem. »Narodni Prosveti« smo za njeno pozornost, ki jo kaže slovenskemu učiteljstvu, iz srca hvaležni.

Narodna Prosveta, ki jo prejemamo 50 iztisov v zameno za Učit. Tovariša se bo odslej pošiljala zaradi enostavnosti na naslovne naravnosti iz Beograda. — Vse eventualne izpremembe v na-

slovu naj se javijo na upravništvo Narodne Prosvete — Beograd. Učiteljski Dom. — Ako bi na kdo ne reflektiral več na list, naj to javi takoj strokovnemu tajništvu List, ki ste ga prečitali, daite napred da ga čitajo tudi drugi. — Nujno priporočamo, da naroči tudi naše učiteljstvo naše centralno glasilo. Ker je cena listu za naše razmere res nekoliko visoka — 48 din. (192 kron) — je umestno, da si ga naroči učiteljstvo na večrazrednih šolah skupno, kar se deloma že vrši. — Naročnina se pošilja na naslov: Narodna Prosveta. — Beograd, Učiteljski Dom.

Bilzu 100.000 koroških Slovencev nima danes niti ene slovenske ljudske in srednje šole več. V celi Sloveniji ni sto tisoč Nemcev, in vendar imajo polno nemških ljudskih šol ter celo nemško gimnazijo v Ljubljani. Celiska »Nova Doba« pristavlja k temu: »Kaj ko bi naša vlada posešla po represaliji in zaprla vse nemške šole v Sloveniji dotlej da se spame-tujejo Nemci na Koroškem?!

Nov list. Centralna uprava profesorskega združenja bo začela izdati s 1. februarjem list, ki bo glasilo vseh sekcij (Beograd, Ljubljana, Zagreb in Sarajevu) profesorskega združenja.

Pospeševanje mladinski književnosti. Bivši poverjenik za uk in bogočastie je na predlog vodstva kr. zaloze šolskih knjig in učil z odlokom št. 6000 od 15. XII. 1920 dovolil da razpiše vodstvo kr. zaloze za najbolise mladinske snise patriotične vsebine nagrade v skupnem znesku 10.000 K: na to je vodstvo poverjeništvu za uk in bogočastie predlagalo, da se naj dovoli enaka svota v svrhu razpisa nagrad za najbolise ilustracije k tem knjigam. Novi vodja poverjeništvu za uk in bogočastie je tudi to dovolil z odlokom št. 6164 od 22. XII. 1920. Razpis teh posebnih tekmovalnih nagrad, ki se bodo izplačale poleg običajnega honoraria, se bo v kratkem objavil.

Vodja poverjeništvu za uk in bogočastie na deželni vladi v Ljubljani, dr. Fran Skabrne, je imenovan dvornim svetnikom.

Sorelemni izpiti. Poverjeništvu za uk in bogočastie odreja z razpisom dne 15. januarja 1921, št. 222, da lahko delajo učenci (ke) sorelemne izpite za vse razrede srednjih šol in učiteljskih v Sloveniji v slovenskem ali srbohrvatskem jeziku: naloge za te izpite na lahko pišejo z latinico ali cirilico.

Za vzpostavitev mestnega šolskega sveta v Celju. Zastopniki JDS in JSDS so v zadnji seji mestnega sveta podali protest proti ukiniemu avtonomije mesta Celja v šolskih zadevah ter odločno zahtevali, da se reaktivira prejšnji mestni šolski svet ki je bil lani meseca avgusta razrušen.

Društvo telovadnih učiteljev za Slovenijo. 16. t. m. se je vršil v Ljubljani ustanovni občni zbor tega društva. Pravila ki jih je sestavil pripravilni odbor, so bila z malenkostnimi spremembami soglasno sprejeta. Namen novega društva je pospeševati telesno in нравno vzgojo šolske mladine: varovati in podpirati materialne, pravne in strokovnostanovske koristi telovadnih učiteljev in pospeševati njihovo strokovno izobrazbo: prouagirati taka društva tudi v ostalih delih naše kraljevine s končnim ciliem ustvariti centralno organizacijo za vso državo. Društvo je nepolitično. — Člani so redni, podporni in častni. Članarina je določena na 15 din. letno. Podporni član postane dotičnik, ki daruje društvu najmanj 100 dn. — Za predsednika društva je bil izvoljen J. Baiželi, referent za telesno vzgojo pri zdravst. odseku v Ljubljani: tajnik je gč. Petek Irma. Dekliški licei v Ljubljani na čiji naslov je tudi pošiljati vso korespondenco. V odboru so nadalje gč.: Pirnat, Čop, Cestnik, Jeras: namest.: Arnshek Deržai: pregled. računov: Kozak, gč. Trdina.

Brnarjeve članke za meščanske šole I. del se sme po odloku poverjeništvu za uk in bogočastie št. 55 od 10. januarja 1921, provizorično uporabljati pri pouku slovenščine v I. in II. razredu srednjih šol, dokler ne izidejo nove slovenske srednješolske članke.

Luka Svetec. Dne 21. t. m. je umrl v Litiji v visoki starosti 95 let notar Luka Svetec, ustanovitelj »Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«, mož, ki si je stekel pred desetletji kot deželni in državni poslanec in ugleden politik neveljnih zaslug tudi na polju slovenskega šolstva. Slava njegovemu spominu!

Umrla je gospa Julia Črna-gojeva, soproga tovariša Fr. Črna-gojca nadučitelja na Barju pri Ljubljani. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 23. t. m. na pokopališče k Sv. Križu. Pokojnici mir

in pokoi a preostalim naše iskreno so-
žalje!

— **Smrtna kosa.** V ponedeljek je umrla
v Mariboru učiteljica Antonija Ba-
tič rodom Goričanka. P. v. m.

— **Sv. Trojica v Slov. gor.**: Na
Svečnico, dne 2. svečana 1921. se priredi
na šolskem odru šolarska predstava s
sledenjo sporedom: 1. »Ol hišica očeta-
va.« — Pesem (trogl.) 2. »Kaznovani so-
livičec« — veseloigra — enodejanka. 3.
»Tih luna.« — Pesem (trogl.) 4. »Vanda«
— igrokaz v treh dejanjih. — Na pustni
torek, 8. svečana 1921. se v šoli priredi-
tev samo za odrasle. Spored: 1. »Straho-
vi« — veseloigra — enodejanka. 2. »V
medenih tednih« — veseloigra — enode-
janka. Med odmorci vsa igrata četr-
tet. — Šolsko vodstvo.

— **Marljono gledališče v Ljub-
ljani.** Zaradi upravnih težav ukini-
ne predstave se bodo odšli redno vršile
vsako nedeljo in praznik ob 3. popoldne
in ob pol 6. zvečer v veliki dvorani Mest-
nega doma. Vstopnice se dobe v pred-
prodaji v I. nadstropju Mestnega doma
dan pred predstavo od 3.—5. popoldne in
na dan predstave od 10.—12. popoldne
kakor tudi pri blazini pol ure pred pred-
stavo.

— **Na štiri razrednici v Dobju.** okr.
Kozje je razpisano 1 učiteljsko mesto.
stalno ali začasno. Stanovanje štoli.

— **Na šeststanovalni ljudski šoli s 3
vzorednicami v Šmarju pri Jelšah** je s
1. februarjem zasesti učno mesto za mo-
ško moč.

— **Nakup šolskih knjig za revne šolarje** je
sklenil svet okrajnega zastopa v Ptuj ter dal
v to svrhu okrajnemu šolskemu svetu v Ptuj
10.000 kron na razpolago.

— **Kazalo na razpoložni list Popotnika**
za l. 1920 izide v I. številki letošnjega
letnika.

— **Olga Madonova,** učiteljica v Ma-
riji Snežni je darovala za Tvornico učil
in šolskih potrebščin znesek K 10.—. Srč-
na hvala!

— **Jugoslovenska Matica:** Nelmenovan 183 K.
— **Članarina in darila za učiteljski konvik:**
Iva Premelčova 100 K in Andrej Dmirkovič 100 K,
oba z vika, namesto cvetja na krsto gospe nad-
učitelj Črnogojve.

Neodrešena domovina.

— **r Slovenska gimnazija v Ajdovšči-
ni.** V nasprotju z zahtevami goriških Slo-
vencev, naj se jim ustanovi gimnazija v
Gorici, vztraja italijanska vlada na tem,
da jim otvori tak zavod v Ajdovščini. Ne-
pravno sta civilni komisar iz Gorice in
ravnatelj bivšega slov. ženskega učiteljs-
kega Znidaršič že iskala v Ajdovščini pri-
merne prostore za gimnazijo.

— **V sežanskem političnem okraju** je razpi-
sanih 18 mest šolskih voditeljev, 8 učiteljskih
mest in 10 mest za učiteljice. Rok za vlaganje
prošenj je določen do dne 31. t. m. pri okrajnem
šolskem svetu v Sežani.

— **Potuljevanje krajevnih imen.** Da dobe
naši kraji v neodrešeni domovini vsaj na zunaj
laško lice, namerava izdati vlada v Rimu
dekret, na podlagi katerega dobe naši čisto slo-
venski kraji po laško spakodrana imena. Pripravi-
čani pa smo, da bo znalo naše primorsko ljudstvo
prenesti tudi to ponižanje slovenskega imena in si
tudi pod laškim ticeom ohraniti pošteno slovensko
srce!

— **Nasleđstvo v neodrešeni domovini** po
nazoru socialnodemokratskih voditeljev, v tr-
žaških italijanskih listih se je razvnela velika de-
bata o jugoslovenskih šolah v Julijski Benečiji.
Socialnodemokratski voditelj dr. Oberdorfer
predlaga v »Lavoratoru«, da naj država ustanovi
šola za jugoslovene šole samo tam, kjer žive kom-
paktno, javne in privatne šole se dovoljujejo pod
nadzorstvom države tam, kjer je mešano prebi-
valstvo; povsod je poučevanje italijansko ob-
vezni predmet. V Trstu naj se ustanove sloven-
ske ljudske in srednje šole, ali naj se ne odreka-
jo tudi v Gorici, Pazinu in Pulji. V ljudskih in
srednjih šolah naj uče jugoslovenski učitelji, ozl-
romna profesorji, slednji izšolani na kakem vseuč-
lišču, za njih prirejenem, na primer v Padovi.
Nadzorstvo naj bo v rokah učiteljev italijansko,
da ne postane šola središče irredentizma. Ober-
dorfer se zavzema za to, kar bi Italija pravza-
prav na vsak način že morala dati, da si ne za-
služi pridveka krute zatiralnice šolstva med
svoji novimi državljanji na vzhodu. Tam pa,
kjer so jugosloveni v absolutni manjšini, ne mo-
rejo zahtevati in vlada ne more dovoliti javnih
šol tako malim skupinam prebivalstva. Tam to-
rej naj se vrši raznarodovanje.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene
knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja
in sprejema zanje naročnino knjigarna
»Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Franči-
škanska ulica št. 6.

12. številka »Ljubljanskega Zvona« je izšla s
sledenjo vsebino: Janko Glaser: Božič; Ivan Zo-

rec: Fracka; Miran Jarc: Pesem do čaju; Pastu-
škin: Vmi sel; J. A. G.: Iz Cimpermanovega kro-
ga; Ivan Albrecht: Tomljeve Tine mlada leta;
Igo Gruden: Pod tem polajem; Ivo Šorli: Epi-
log »Gospa Silvija«; Alojzij Gradnik: Simonu Gregor-
čiču; Marija Kmetova: Zamah; France Veber:
Bergsonova teorija smešnega; Alojzij Gradnik:
Zarš in žgeš...; Avgust Žigon: Korytkova po-
godba z Biaznikom; Pastuškin: Romar. Med knji-
ževnimi poročili: Fran Levstik: Poezije; Moder-
na francoska lirika; A. France: Pingvinski otok;
Euripides: Medea, Med kroniko: Albrechtovo po-
ročilo o naši dramati.

Novi letnik »Ljubljanskega Zvona«. Z letom
1921 stopi Ljubljanski Zvon v peto desetletje. Na-
ši današnji generaciji je v svojih starih letnikih
arhiv kulture in duševnih stremiljenj, v novem ho-
če biti nje glasnik. Tako bo nadaljeval slavno tra-
dicijo svojih prednikov, svest si novih nalog iz
novega, razširjenega delokroga, ki ga čaka v os-
vobojeni domovini. Z znanjem in zanimivimi
je bogato založen. Med letom bo začel nadaljevati
dr. Ivan Tavčar svoj znameniti zgodovinski ro-
man »Visoška kronika«, ki je v prvem delu zbu-
dil splošno pozornost. Dr. Ivo Šorli bo vse leto
prinašal zanimive storijske iz tolminskih hrbov, ki
kažejo, da je Tolminec v svojih čednostih enak
na tem in na onem svetu. Ivan Zorec bo priobčil
daljšo novelo »Njena pot«, Milan Fabjančič daljšo
sliko »V novi svet«, Ivan Albrecht troje krajsih
koroških povesti, V. Mazi črtice: »Verica« in
»Prepovedana pot«, Marija Kmetova par kratkih
črtic. V poučnem delu bo dr. Ivan Prijatelj vse
leto priobčeval »Duševne profile naših prepodo-
telcev«, Miran Jarc je napisal daljšo študijo o
»moderni srbo-hrvaški literaturi«, prof. Beograjske
univerze dr. H. Barič pa pripravlja za šeststolet-
nico Dantejeve smrti daljšo študijo o »Danteju
poetu in filozofu«. Da je »Zvon« bogato založen s
pesnimi naših najboljših poetov, tega ni treba po-
udarjati še posebej. Poročila o naši dramati bo pisal
F. Albrecht, o naši operi in godbi Anton Lajovic.
V »književnih poročilih« bo Zvon kakor doslej pa-
svečal pozornost slovenski in srbohrvaški litera-
turi — mogoče v preglednih referatih — v »Kroni-
ke« pa bo deloma referiral, deloma glosiral va-
žnejša aktualna vprašanja naše kulture. Novo oku-
sno znanje upremo za bodoči letnik je oskrbel S.
Santel. Celoletna naročnina Ljubljanskega Zvona
znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Posa-
metna številka velja 18 K. Za Italijo velja celo-
letna naročnina 60 K. Nepreravnoma rastoči stro-
ški pri izdajanju lista so nas prisilili, da smo zvi-
šali naročnino, za marsikoga mogoče preobčutno.
Vkljub temu upamo, da nam bodo ostali vsi stari
naročniki zvesti in da se bo njihov krog celo raz-
širil. Krizo, ki jo preživlja naša knjižna produk-
cija, bomo premagali samo s pomočjo vseh onih
prijateljev naše kulture, ki jim je lepa knjiga
najočividnejši izraz, in ki so prepričani, da nam
je duševna kultura v enaki meri potrebna, kakor
bo živahno kulturno življenje najlepša in najbolj-
ša moralna opora za naše brate, ki jim še ni da-
no, da bi bili z nami pod eno streho. Vse naroč-
nike prosimo, da takoj obnove naročnino po pri-
loženih pološčnicah. Ljubljanske naročnice pa še prav
posebno prosimo, naj ne zahtevajo od založni-
štva, da bi pobiralo naročnino po posebnem na-
biralcu. To velja dober del naročnine. Naj se tudi
oni poslužijo pološčnic, in sicer čim prej. V Ljub-
ljani, ob novem letu 1921. Uredništvo in založni-
štvo »Ljubljanskega Zvona«.

Slovensko »Planinsko društvo« je izdalo za-
ključno številko Planinskega Vestnika za leto
1914. Razposlalo je to številko članom, od katerih
pričakuje, da jo bodo obdržali. Plačati je za to
številko po 10 K. Kdor te številke ne sprejme in
ne plača, naj jo takoj vrne, ker se sicer smatra
za sprejeto. Od sedaj naprej bo Planinski Vestnik
redno izhajal vsak mesec in prva letošnja šte-
vilka izide še ta mesec. Planinski Vestnik je tre-
ba naročiti in zato se naj naročniki nemudoma ja-
vijo in plačajo v društveni pisarni Slov. Plan. Dru-
štva, Kralja Petra trg št. 2. Naročnina novega
Planinskega Vestnika znaša za letos 70 K.

Vsak Jugoslovan mora biti član »Jugoslovenske Matice!«

Za rezervni sklad UJU. — Poverjeništvu
Ljubljana.
Prostovoljni organizacijski davek — 1921.
(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. de-
cembra 1918.)
3. izkaz.

Po 326 K: Šaleško učiteljsko društvo. Prispevali
so: Anušič Jože, Cugums Jože, Cobil Slavka,
Čuček Jože, Dolenc Helena, Fister Julči, Gorišek
Simon, Gradišnik Stanko, Kossar Agneza, Kurik
Franc, Lazar Marja, Lukman Ivan, Lukman Rjza,
Petrič Iva, Piano Mara, POKERNIK Ferdinand, Skala
Anton, Smolnikar Ivan, Stopar Vinko, Tajnik Mi-
loš, Trobež Alojzij, Trobež Cilka, Vihar Leopold,
Vittin Jože, Vrečko Jakob, Vrečko Martin, Veber
Valentin, Rozman Avgust, Mazlu Alfonz, Skaza
Franc, Hribnik Franc, Smolnikar Jadviga po
10 K; Kogelnik 6 K. Po 280 K: Učiteljski krožek
— Ribnica, Dolensko. Znesek zbran na sestanku
1. 1920. Posnemanja vredno! Zdravo vrli pred-
sednik in vrli zborovalec! Po 100 K: Wudler —
Ljubno. Po 40 K: Turk Anton in Viktorija Jema-
nova — Dol pri Ljubljani. Po 24 K: Pavla Buho-
va — Vrhnika. Znesek je bil poslan 13. 1. 1920 na
naslov »Učit. Tovarisa«; zadeva je torej zdaj

pravna. Po 20 K: Anžela Ivanuševa — Vurberž
pri Ptuj; Sadar Vendelin — Ljubljana. — Dana-
šnji izkaz 810 K. Prej izkazanih 17.543 K. Skupaj
18.353 K.

Ivan Petrič,
Ljubljana, VII., Gasliška cesta 172.

Odgovorni urednik:
Franc Strukelj.
Last in založba UJU. — poverjeništvu
Ljubljana.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Večletno jamstvo! Ugodni plačilni pogoji!
Tvrdba JOSIP PETELINC
LJUBLJANA — Sv. Petra nasip št. 7
Na veliko! se priporoča kot edina tovarniška zaloga šivalnih strojev **Gritzner** v vseh opre-
mah. Materijal in izvršba predvojn. Istotam se dobivajo igle, strojni deli za vse sisteme strojev, strojno olje, toaletne potrebščine, modno blago in galanterija. — Sprejemajo se tudi vsakovrstna strojna popravila. Na malo!
Ljubljana — Sv. Petra nasip št. 7 (tik gostilne »Pri fajmostru«.)
Večletno jamstvo! Ugodni plačilni pogoji!

Učimo se srbohrvaščine!
V ta namen nam bo najbolje služila dr. Josipa Menceja
Kratka srbska gramatika in čitanka
ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

Koledarji za 1921!
Jugoslovanski poslovni koledar (v obliki knjige) po K 30.—
Jugoslovanski koledar (stenski blok koledar) K 30.—
Slov. pisarniški koledar (tedenski) K 28.—
Beležni koledar K 24.—
Stenski koledar (dvostranski na lepenki) K 10.—
Žepni kol darček v platno vezan K 18.—
navadni K 12.—
mali K 3-80
razprodaja »Knjigarna Učit. tiskarne« v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

RISANKE
iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.
razprodaja
Učiteljska tiskarna v Ljubljani.
Pri večjem naročilu popust!
Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?
Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Od 1. decembra t. l. vse knjige za 20% ceneje.
Za našo mladino!
Najprimernejša darila otrokom so mladinske knjige. V ta namen priporoča **Učiteljska knjigarna** v prvi vrsti one mladinske spise, ki jih je založila »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta«, in sicer:
Engelbert Gangl: Spis za mladino, I., II., III., IV., V., VI. zvezek po K 12.—
Andrej Rapč: I., II., III., V., VI. zvezek po 12.—
Mišjakov Julče: I., II., III., IV., V., VI. zvezek po 12.—
Ivo Trošt: Moja satev. Spis za mladino, I. in II. zvezek po 12.—
Pav. Flerč: Iz mladih let. Spis za mladino, I. in II. zvezek po 12.—
Babica pripoveduje. Spis za mladino po 12.—
Marko Šenjanin: Slovenski Robinson 15.—
Nadalje:
Rab. Tagore: Povestice 10.—
Dr. Ivo Šorli: Bob in Tedi 12.—
Cvetko Golar: Prelepa Vasilica 12.—
Bob za mladi zob (pesmice) 12.—
Dr. Ivan Lah: Dore 10.—
Oton Župančič: Sto ugank (pesmice) 3.—
Razen tega vse šolske potrebščine, kakor zvezke in risanje lastnega izdelka, svinčnike, peresne, radirke, vse po najnižjih cenah. — Šolske pušice (peresnice) po K 5.—, 6.—, 8-40. 9.—, 25.—, 30.—.
Novo! Fran Levstik, zbrani spisi za mladino. Pripredila: Fr. Erjavec in P. Flerč. Ilustroval: Anton Koželj. **Novo!**
Broš. 46 K, elegantno vez. 54 K.
Šolski list. 1. štev. I., II. in III. stop. je pošla. Na razpolago so pa še: I. stop. 2. štev. 5 K, II. stop. 2. štev. 8 K, III. stop. 2. štev. 14 K. Pravkar je izšla tudi 3. štev. II. stop. Cena: 14 K.
K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12 kron.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani
priporoča naslednje nove knjige:
Dolina solz E. Gangl, tri enodejanske: I. Dva svetova. II. Dediščina. III. Trpini. Trdo vez. K 18.—.
Otroški oder Drugi predelani natli. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino otroških vrtecev in ljudskih šol. Broš. K 16.—.
H. PODKRAJŠEK: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. 12 K.
Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.
Spisal MIHREL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14.—.